

VAN BOTERBERG TOT SUPERHEFFING**1971**

Jaar	Melkveehou- ders / koeien	Melkkoeien x 1000	Melk/vet /eiwit gem. / koe	Melkgeld cent/kg.	Melk Mln. kg	Kaas ¹⁾ mln. kg.	Boter ¹⁾ mln. kg.	Boterberg mln. kg.	M-Melkp. mln. kg

1) Productie / consumptie / export

1971									
1971-01-13	LC	PZ. v. Dam: ‘Melk brengt halve cent meer op’							
1971-02-09	LC	EEG-restitutie boter drastisch verlaagd							
1971-02-11	NvhN	Drs. Smit voor CBTB: „Van elke drie landbouwbedrijven is er één teveel”							
1971-02-12	NvhN	EEG-parlement keurt plan Mansholt goed							
1971-03-10	LC	Mansholt: ‘Nederland is geen zuivelexportland’							
1971-03-13	LC	EEG-Commissie schort exportsubsidies zuivel op							
1971-03-23	NvhN	Boze boeren uit heel Europa bezetten hoofdstad België							
1971-03-25	NvhN	Belgische <i>Groen Front</i> wijs verantwoordelijkheid voor vernielingen af							
1971-03-25	NvhN	Lardinois: „Overwinning Mansholt”, Melk en boter duurder door akkoord							
1971-03-26	NvhN	Gezonde Landbouw							
1971-05-14	LC	CCF: ‘Roer moet om bij Export’ - buiten EEG							
1971-09-29	NvhN	Drs. R. Zijlstra FNZ: ‘Zuivelexport in EEG afremmen, invoer bevorderen’							
1971-09-30	LC	FNZ. Lang verslag: ‘Gematigd optimisme over zuivelmarkt’							
1971-11-18	NvhN	Geen boterberg en melkplas meer							
1971-11-18	DVZ	FNZ.: ‘Melk-prijs moet op ongelukkig moment omhoog’							
1971-12-02	LD	Alarm rond boter-voorraad							
1971-12-03	FLB	Ingezonden: Meer melk							
1971-12-06	NvhN	In gesprek met S. Mansholt: 'Wij leven op de top van onze welvaart’							
1971-12-08	PZC	Minister: Indien stijging te veel is prijsmaatregel consumptiemelk mogelijk							

1971

Leeuwarder Courant, 1971-01-13

Ir. Van Dam voor Zuivelschap:

Melk brengt halve cent meert op

De melk heeft in het nog lopende melkprijsjaar tot april ruim een halve cent per kg meer opgebracht dan in het voorgaande jaar. Dit deelde de voorzitter, ir. B. van Dam van het *Produktschap voor Zuivel* vanmorgen mee in zijn nieuwjaarstoespraak. De opbrengst zal ongeveer f 35,15 per 100 kg melk bedragen bij 3,7 procent vet. (De richtprijs bedraagt in de EEG f 35,50. De berekende melkprijs houdt geen rekening met neveninkomsten van de zuivelindustrie).

De meest opvallende zaak in 1970 is de opruiming van de botervoorraden in de EEG geweest. Aan het begin van het seizoen 1969-1970 bedroegen die voorraden 300.000 ton boter en 215.000 ton magere melkpoeder. Er werden toen extra maatregelen getroffen, waardoor de voorraden afnamen tot 220.000 ton, hoewel ze in Nederland nog met 10.000 ton stegen tot 50.000 ton. Daarna kwam ook de ruiming van de Nederlandse voorraden op gang. Op het eind van 1970 was in de EEG nog 95.000 ton interventieboter in voorraad, waarvan in Nederland 3.300 ton. Voor dit Nederlandse restant is reeds afzet gevonden.

Er is een drastische verandering gekomen in de voorraadpositie, maar we dienen ons wel te realiseren aldus ir. Van Dam, dat het verschil tussen vraag en aanbod van melk niet is weggenomen. Zoals de zaken er voor staan, moeten wij er op voorbereid zijn, dat een betrekkelijk geringe stijging van de melkproduktie weer kan leiden tot het ontstaan van nieuwe overschotten.

De heer Van Dam vroeg zich af of het geen tijd wordt het starre regiem ten aanzien van de consumptiemelkprijzen los te laten. In Duitsland heeft de regering kennelijk voldoende vertrouwen in de zelfregulerende werking van de melkmarkt, want daar worden de prijzen los gelaten.

Boven acht miljard

De afzet van de produkten uit de zuivel is in 1970 in het algemeen bevredigend verlopen. De melkproduktie steeg met 3,5 procent tot 8,25 miljard kg. De melkaflevering aan de fabrieken nam met vier procent toe tot 7,7 miljard kg. De kaasproduktie bedroeg 271.000 ton, een stijging van 8.000 ton. Het binnenlandse kaasverbruik bereikte een recordomvang van 173.000 ton. De boterproduktie steeg met 10.000 ton tot 122.000 ton. Het binnenlandse verbruik beliep 36.000 ton, waarvan slechts 16.000 ton verse boter.

De produktie van condens bleef gelijk aan die van 1969 met 500.000 ton, de export bleef op 350.000 ton en de binnenlandse koffiemelkafzet was iets hoger met 122.000 ton. De produktie van magere melkpoeder steeg tot 95.000 ton en de import daalde van 175.000 ton in 1969 tot 100.000 ton in 1970. De produktie van niet-mager poeder beliep 58.000 ton, waarvan 41.000 ton werd uitgevoerd.

De afzet van consumptiemelk en consumptiemelkprodukten is in het afgelopen jaar met één procent gedaald, hetgeen een vermindering van het hoofdelijk gebruik met twee procent is.

Het aandeel van de losse melk in de totale verkoop daalde in tien jaar van 35 procent tot vier procent van de omzet.

Toeslagen

De exportwaarde van de zuiveluitvoer bedroeg in 1970 ruim 1,7 miljard gulden (zonder 600 miljoen gulden EEG-restituties) en dat is ongeveer 450 miljoen meer dan in 1969. Prijsverhoging van melk achtte ir. Van Dam niet de aangewezen weg om te komen tot verbetering van de inkomens in de veehouderij. Hij achtte het voorstel van dr. Mansholt om inkomensstoelagen te geven, die niet aan de produktie gebonden zijn, verstandiger.

De melkproduktie in de EEG bedraagt 75 miljoen ton, waarvan 5,5 procent in de vorm van zuivelprodukten e.d. naar derde landen wordt geëxporteerd. Voor de EEG als geheel is dit een betrekkelijk klein kwantum, waaraan men wellicht geen al te grote betekenis zal hechten. Voor Nederland echter, dat het leeuwendeel van die export verzorgt, is het een duidelijk belang, dat de EEG deze uitvoer door een toereikend restitutiebeleid mogelijk blijft maken, zei de heer Van Dam. De helft van de Nederlandse zuivelexport gaat naar derde landen.

Leeuwarder Courant, 1971-02-09

EEG-restitutie boter drastisch verlaagd

De EEG-Commissie heeft de restitutie op boter, die naar landen buiten de EEG wordt geëxporteerd met 36 cent per kg verlaagd. Voor de Engelse markt zijn de bestaande restituties echter gehandhaafd. Welke invloed de verlaging op de boterexport zal hebben valt nog niet na te gaan, zo deelt men in de kringen van de zuivelexport mee. De EEG-Commissie heeft deze maatregelen genomen naar aanleiding van de vermindering der EEG-botervoorraden en een verbetering van de wereldmarkt voor boter.

Ook de restitutie op boterolie, die aanvankelijk buiten schot gebleven was, is nu onverwacht door Brussel met 58 cent per kg verlaagd. Een direct gevolg voor de export heeft dit niet, omdat de meeste exporteurs hun positie in de eerstkomende maanden door prefixaties veilig gesteld hebben. De concurrentiepositie voor de boterolie-export kan echter in de loop van dit jaar wel aangetast worden.

Nieuwsblad van het Noorden, 1971-02-11

Drs. Smit FBvCZ. voor CBTB.:

„Van elke drie landbouwbedrijven is er één teveel”

(Van één onzer verslaggevers)

„Van elke drie landbouwbedrijven in Nederland is er één te veel” Dit zei drs. H. H. Smit, hoofd van de *accountantsdienst van de Friese Zuivelbond*, gisteren tijdens de algemene vergadering van de Groninger CBTB in *Het Tehuis* te Groningen. Drs. Smit adviseerde voor inkomensverbetering van de boer geen buitenparlementaire acties te houden, omdat „wij agrariërs daarbij minder discipline ten toon spreiden dan de arbeiders bij dergelijke acties.”

Voorzitter G. Kadijk zei bezorgd de toestand in de tuinbouw te volgen. In zijn toespraak tot de vergadering vóór de heer Smit aan 't woord kwam, stelde de heer Kadijk onder meer dat er bijzondere maatregelen moesten komen voor Zuidelijk Westerkwartier, waar het inkomenspeil van de bevolking ongeveer f 1000 lager ligt dan in Oost-Groningen.

Volgens drs. Smit dreigt de Pachtwet een vloek te worden voor de landbouw. „Zij is een belemmering voor de verdeling van de grond.” aldus drs. Smit. Hij pleitte ervoor dat coöperaties meer landbouwers in dienst nemen, die hun bedrijf beëindigen.

Nieuwsblad van het Noorden, 1971-02-12

EEG-parlement keurt plan Mansholt goed

BRUSSEL. Het Europese Parlement heeft gisteren het plan-Mansholt, dat beoogt de voorwaarden te scheppen voor een geleidelijke en duurzame modernisering van de landbouw, waardoor een einde kan worden gemaakt aan het achterblijven van de landbouwinkomens, in grote lijnen goedgekeurd. Het plan voorziet in maatregelen om boeren boven de 55 jaar aan te moedigen de landbouw te verlaten en hun grond beschikbaar te stellen, en uitbreiding en modernisering (met hulp van de gemeenschap en de nationale staten) van andere bedrijven.

De uitvoering van het plan zal in de beginperiode een miljard gulden per jaar vergen (waarvan de helft ten laste van de lidstaten komt), en na vijf jaar 9 miljard. Maar ook de kosten van het huidige markt- en prijsbeleid lopen in de miljarden: alleen al voor het zuiveloverschot zal dit jaar meer dan 2 miljard gulden moeten worden uitgegeven.¹

Dr. S. L. Mansholt, vice-voorzitter van de Europese Commissie, zette nogmaals uiteen dat in de zes landen van de Europese Gemeenschap nog 4.8 miljoen boeren zijn, van wie slechts 400.000 moderne, aan bepaalde normen voldoende bedrijven hebben. Van de resterende 4,4 mln. bedrijven worden 2,5 miljoen geleid door boeren die ouder zijn dan 55, van wie driekwart geen opvolger heeft. Het is deze groep die de Europese commissie door sociale voorzieningen in staat wil stellen er mee op te houden. Het is dus niet alleen een probleem van de landbouwproductie, het is ook een sociaal probleem, aldus dr. Mansholt.

Leeuwarder Courant 1971-03-10

Mansholt vindt melk te duur

‘Nederland is geen zuivelexportland’

Nederland is beslist niet meer als zuivelexporterend land (buiten de EEG) te beschouwen, aldus dr. Mansholt in een interview dat voor de AVRO-microfoon werd gehouden in het middagprogramma Delta. Aanleiding tot dit gesprek was de „boterberg” en een bericht uit Leeuwarden, waarin een exporteur er zich over beklagde dat de boterexport onmogelijk werd gemaakt.

1 Stond in teksts bedragen in in Dollars; resp. 300 mln. / 2,5 mld. / en 600 mln. Dollar (ZHN.)

Ook nu de wereldmarkt is gestegen moet uit de staatskassen op de export f3.40 per kg boter worden toegelegd. Onder export is steeds te verstaan afzet naar derde landen, omdat de afzet binnen de EEG niet meer als export geldt, maar min of meer als binnenlandse afzet. Van normale export van boter is geen sprake meer, aldus dr. Mansholt, maar dat geldt evenzeer van kaas en van condens. Dat is allemaal gesubsidieerde en zwaar gesubsidieerde export.

Door de hoge melkprijs hebben wij ons uit de markt geprijsd, aldus dr. Mansholt en met Denemarken kunnen wij beslist niet meer concurreren en ook niet met Nieuw-Zeeland. Daarom heeft, naar opvatting van dr. Mansholt Nederland als zuivelexporterend land afgedaan. Niettemin achtte dr. Mansholt het nog wel verstandig dat een boer zijn veestapel uitbreidt, mits hij in staat is rationeel te produceren. Boeren in b.v. Frankrijk of Duitsland die onder moeilijke omstandigheden met hoge kostprijzen werken kunnen er beter mee ophouden. De uitlating van dr. Mansholt geeft eens te meer te kennen dat men bij de EEG nauwelijks enige waarde toekent aan de export naar derde landen. De restitutiepolitiek van de EEG-Commissie geeft reden tot grote bezorgdheid, of dit nu in de zuivelsektor is of in de sectoren vee en vlees, pluimvee en eieren en granen.

Leeuwarder Courant, 1971-03-13

EEG-Commissie schort exportsubsidies zuivel op

De boterberg in de EEG is voorlopig verdwenen en de EEG-Commissie in Brussel heeft de export-subsidies op botter boterolie, magere melkpoeder, en sommige soorten room opgeschort, behalve voor export naar Engeland. Op het ogenblik is in Brussel een andere regeling voor de export buiten de EEG in de maak om de boterberg van deze zomer te kunnen wegwerken. De reeds aangemelde export valt niet onder de regeling en kan normaal doorgaan.

Aan het beheerscomité voor de zuivel zijn door de EEG-Commissie suggesties gedaan, die neer komen op een verkorting van de tijd, waarin de zogenaamde prefixaties voor de export-restituties lopen. De EEG-Commissie wil dit doen om de omvangrijke speculaties tegen te gaan. Volgende week zal het beheerscomité waarschijnlijk zijn standpunt bepalen en verwacht mag worden, dat dan ook de nieuwe regeling weldra van kracht zal zijn.

Het is niet zeker of er opnieuw exportmogelijkheden komen voor magere-melkpoeder, omdat de EEG voor dit produkt netto-importerend is en export dus niet noodzakelijk is. Ook bestaat de mogelijkheid, dat de exportrestituties voor boter in kleinverpakking beter komen te liggen dan voor boter in blik.

De boter- en melkpoedervoorraden zijn op het ogenblik krap en het is hier en daar mogelijk iets meer voor deze produkten te ontvangen dan kortgeleden mogelijk werd geacht. Eind maart beginnen echter de poedertorens weer in produktie te komen en dan zal er ook direct weer meer boter zijn.

Vanwege de EEG-Commissie is in Brussel meegedeeld, dat er dit jaar gerekend moet worden met een boterberg van 135.000 ton. Het opruimen en exporteren naar de wereldmarkt van deze berg zou dit jaar 800 miljoen gulden gaan kosten, ruim de helft minder dan het vorige jaar. De directie van de Frico was gisteravond vol vertrouwen omtrent het weer instellen van de exportrestituties.

Ir. J. B. Ritzema van Ikema, president-directeur van de CCF deelde ons mee, dat de berichten over het opschorten van de exportsubsidie voor gecondenseerde melk als onjuist beschouwd zouden moeten worden. De CCF was daarvan nog niets gebleken. Merkprodukten hebben namelijk een regelmatige afzet, waarbij men geen posities kan innemen inzake te verwachten marktontwikkelingen voor bulkprodukten.

Nieuwsblad van het Noorden, 13 maart 1971, blz.1

Boterberg weggesmolten

De Europese commissie in Brussel heeft besloten de subsidies die bestonden op de export naar niet-EEG landen van boter op te heffen. Deze exportsubsidie is overbodig geworden omdat de Europese boterberg in feite niet meer bestaat.

Nieuwsblad van het Noorden. 1971-03-23

Boze boeren uit heel Europa bezetten hoofdstad België

(Van onze correspondent in Brussel)

De grootste boerendemonstratie uit de Europese geschiedenis wordt vandaag in Brussel gehouden. Er worden niet minder dan 100.000 landbouwers uit allerlei EEG-landen verwacht. Ze willen de ministers van landbouw die er vergaderen onder druk zetten en betere prijzen voor hun produkten afdwingen. De boeren mochten vanmorgen niet met hun tractoren de stad in. Ze moesten te voet gaan.

Ondanks het verbod aan de gouverneur van de provincie Brabant deden boeren op het einde van de ochtend toch pogingen om op drie plaatsen met tractoren Brussel binnen te rukken. Dat gebeurde op het wegenkruispunt Qustrebraa, bij Groenendaal en bij Steenokkerzeel. Ze werden tegengehouden door eenheden van de Rijkswacht, die de boeren een proces-verbaal gaf.

Op alle strategische punten in Brussel staan thans grote aantallen overvalwagens en waterkanonnen van de Rijkswacht opgesteld. Dat is het geval o.m. bij de parlamentsgebouwen, bij het Berlaymont-complex, waar de diensten van de Europese Commissie zetelen en bij het „Karel de Grotegebouw”.

De animo voor de landbouwers om vandaag in Brussel te zijn is bijzonder groot. Niet alleen een groot aantal landbouwers uit Groningen is er present, ook helemaal vanuit Sicilië zijn Italiaanse ontevredenen naar de Belgische hoofdstad getrokken. Ze hadden er een vliegpreis plus overnachting van 350 gulden voor over. Een deel van hun onkosten wordt door hun standsorganisaties vergoed. En Brussel was daarom gisteravond geen hotelkamer meer vrij.

In België wordt nauwelijks gewerkt in de landbouw. Veilingen en melkfabrieken liggen stil. Iedereen trok gisteren en vanmorgen naar de hoofdstad. Door het Comité van de Beroepsorganisaties in de Landbouw (COPA) werd een grote demonstratieve bijeenkomst gehouden. Daarna trok men voor een demonstratie de stad door.

De veiligheid rond het Karel de Grote-gebouw, waar de ministers vergaderen is verscherpt als nooit tevoren. Op de vijftiende verdieping zitten ze vrijwel onaantastbaar. Hun auto's zijn dat nu ook, want die zijn van de parkeerplaats bij het gebouw naar de ondergrondse garages gebracht.

Jonge Vlaamse boeren zijn gisteravond al met een actie begonnen. Ze blokkeerden de telefoonlijnen van het gebouw van de Europese commissie. De jonge boeren van de „Katholieke Landelijke Jeugd” hebben vanuit heel Vlaanderen het gebouw opgebeld. Andere jonge katholieke agrariërs verspreidden gisteravond al pamfletten bij het station in Brussel waar behalve de normale reizigers ook veel buitenlandse boeren aankwamen. De jonge boeren hadden opdracht de massa-demonstratie van vandaag al voor te bereiden.

Blokkades

In Bretagne (Frankrijk) begon de agitatie door boeren gisteren ook al. Ze blokkeerden er de straten en spoorwegen met tractoren. Ook werden ruiten ingegooid en autobanden in brand gestoken om aandacht op de naar hun mening te lage prijzen te vestigen. In Pontivy werd nadrukkelijk agrarisch gedemonstreerd. Voor het stadhuis en het gebouw van de onderprefectuur werd een fikse hoeveelheid gier neergegooid. Het stonk enorm in de stad.

Verder hebben de Duitse boeren zich gisteren al geroerd. Dertigduizend landbouwers demonstreerden in Sleswijk-Holstein (Noord-Duitsland) Met tractoren trokken de boeren naar verzamelpunten waar ze verkeerswegen blokkeerden. Ze eisen dat hun eigen minister Ertl vandaag in Brussel een hard standpunt inneemt.

Op de COPA-vergadering in Brussel stelden de Europese boerenorganisaties de EEG-overheid in gebreke Men was boos al 2,5 jaar te moeten wachten op structuur- en prijsmaatregelen. De Italiaanse boerenleider Vertrone zei: „Tweemaal niets is werkelijk te weinig voor gezagsgetrouwe - en misschien te gezagsgetrouwe mensen, die wij boeren zijn.”

Voorzitter Vertrone van de COPA dreigde met hardere acties als die eisen niet ingewilligd worden. De toestand voor de boeren is ondragelijk geworden, zo liet hij weten.

Nieuwsblad van het Noorden, 1971-03-25

Belgisch Groen front wijst verantwoordelijkheid voor vernielingen af

BRUSSEL, Het Belgische *Groen Front*, waarin de drie belangrijkste boerenorganisaties verenigd zijn, heeft gisteren in een officiële mededeling de verantwoordelijkheid afgewezen voor de vernielingen die dinsdag tijdens de boerenbetoging in Brussel zijn aangericht. Het Groen Front stelt voor deze vernielingen „kleine groepen, hoofdzakelijk van niet-boeren”, aansprakelijk. „Het zou te betreuren zijn als de publieke opinie de boerenstand aansprakelijk zou stellen voor dit optreden van kleine groepen,” zo luidt het in de verklaring.

Het Groen Front stelt in zijn verklaring vast dat „van de 120.000 Belgische beroepsboeren en tuinders er 100.000 in Brussel aanwezig waren, waarbij zich nog een sterke afvaardiging uit de EEG-lidstaten had gevoegd. In een indrukwekkende manifestatie van solidariteit hebben

alle boeren en tuinders eendrachtig en publiekelijk willen optreden voor de verdediging van hun rechtmatige belangen.”

Het Groen Front kondigt aan dat het „zijn acties onverminderd zal voortzetten teneinde in communautair of nationaal kader de vastgestelde doelen te bereiken.” „De goed werkende boer en tuinder op ‘n economische verantwoord bedrijf moet volwaardig in deze maatschappij ingeschakeld worden. Basisvoorwaarden voor deze participatie zijn lonende en jaarlijks aangepaste prijzen voor de land- en tuinbouwproducten.” aldus de verklaring, die ook stelt dat de Europese boerenstand door de Europese technocraten en meer in het bijzonder dr. Mansholt uitgedaagd en getergd wordt met allerlei onuitvoerbare plannen.

Dr. Mansholt heeft niet op deze beschuldigingen gereageerd. Dr. Mansholt, die een besloten vergadering van de ministers van Landbouw bijwoonde, had ook de leden van zijn kabinet instructies gegeven niet op de verklaring te reageren. Hij wil pas een reactie geven als de ministers hun overleg beëindigd hebben.

Gisteren waren in ziekenhuizen in Brussel nog 150 personen opgenomen die bij de onlusten van dinsdag verwondingen hadden opgelopen. Omdat betogende boeren alle verkeerslichten buiten werking hadden gesteld of vernield in de straten waar zij doortrokken. zijn gisteren tweemaal zoveel auto-ongelukken in Brussel voorgevallen als normaal, aldus heeft de politie bekendgemaakt. Veel winkels, telefooncellen en kiosken zijn door de betogers vernield. Een schatting van de totale materiële schade is nog niet gegeven.

Nieuwsblad van het Noorden, 1971-03-25

Lardinois: „Overwinning voor Mansholt”

Melk en boter duurder door Brussels akkoord

De consumenten zullen binnenkort meer moeten betalen voor agrarische levensmiddelen. De melk wordt twee cent duurder (in februari is al één cent geheven). De boter wordt vier cent per pakje duurder. De consumentenprijs voor rundvlees zal met minder dan 6 procent stijgen alhoewel de oriëntatieprijs in de EEG met 6 procent omhoog gaat. De suiker wordt niet duurder.

Dit zijn de gevolgen van de prijsverhogingen die de ministers van landbouw van de EEG vanmorgen zijn overeen gekomen. Na een vergadering die 24 uur duurde, bereikten ze rond het middaguur een akkoord.

De totale kosten voor de structuurmaatregelen zal de gemeenschap in de komende vier jaar anderhalf miljard dollar kosten. Deze kosten kunnen echter bestreden worden uit wat in die vier jaar ter beschikking komt in de afdeling oriëntatie van het Europese Landbouwfonds, plus de reserves.

Nederland zou volgens minister Lardinois vanmorgen, afgemeten aan het aantal Nederlandse boeren op het totaal in de gemeenschap, in de komende vier jaar aan de hele structuurregeling een voordeel hebben. Dat komt doordat ons land al ‘n volledig apparaat heeft voor afvloeiing van boeren, waarvan een deel van de kosten regelrecht bij de gemeenschap gedeclareerd kan worden. De structuurmaatregelen gaan in op één januari van het volgend jaar.

Minister Lardinois zei ook nog, dat naar zijn mening landbouwcommissaris Mansholt het tot stand gebrachte als een duidelijke overwinning kan beschouwen. Zijn voorstellen zijn weliswaar tot ongeveer 20 procent van het oorspronkelijke teruggebracht, maar toch heeft de heer Mansholt zijn beginsel door de raad geaccepteerd weten te krijgen en dat is een grote overwinning, aldus de Nederlandse minister.

De tarwe en rogge gaat drie procent (richtprijs) en 2 pct. (interventieprijs) omhoog. Voor gerst bedragen de verhogingen resp. vijf en vier pct. De melkprijs (richtprijs) gaat met 6 pct. omhoog. De interventieprijs voor boter stijgt met 16 ct. per kg.

Boeren tussen 55 en 65 jaar die de landbouw verlaten krijgen een premie die afhangt van de grootte van de grond die ze verlaten. Bovendien krijgen die boeren een jaarlijkse premie van 2100 gulden. Er kan ook een afvloeiingspremie ineens uitbetaald worden. De hoogte van de premies wordt door de nationale EEG-staten vastgesteld.

Een kwart van de genoemde 2100 gulden wordt door de EEG betaald. Voor boeren in benadeelde landbouwgebieden zal de EEG een bijdrage van 65 pct. verstrekken. Dit geldt voor gebieden waar nog geen afvloeiingsregelingen worden toegepast. (Het gaat hier om gebieden in Italië)

Boeren die uit de landbouw gaan en grond beschikbaar stellen krijgen geld voor omscholing en ook een inkomensgarantie voor de periode van omscholing. Landbouwerskinderen dienen volgens de EEG studiebeurzen te krijgen.

Voor de blijvers in de landbouw, die vakbekwaam zijn en een plan voor ontwikkeling van hun bedrijf hebben is er rentesubsidie beschikbaar. Die is ten hoogste 5 pct. Ten minste 3 pct. moet ten laste van de boer blijven.

Nieuwsblad van het Noorden, 1971-03-26

Gezonde landbouw ²

Het is dan toch weer gelukt in Brussel, waar de dag tevoren de woede van de boeren neerdaalde op de hoofden van mensen, die er ook niets aan konden doen. Dat waren in de eerste plaats de Brusselaars, die hun auto's zagen vernield en hun kiosken in vlammen zagen opgaan. En in de tweede plaats de ministers van Landbouw van de zes Europese landen, die in moeizame marathonzittingen trachtten het onverzoenlijke te verzoenen.

Dat onverzoenlijke is, dat aan de ene kant de landbouwers in Europa rechten laten gelden op een redelijk inkomen, terwijl aan de andere kant agrarisch te duur (in verhouding tot de wereldmarkt) en te veel wordt geproduceerd. Tot dusverre hebben wankelende compromissen er voor gezorgd, dat er binnen de EEG stabiele prijzen hebben geheerst, maar dat had als neveneffect, dat er boeren bleven produceren, die, als zij zonder meer waren blootgesteld geweest aan de wisselvalligheden van de Wereldmarkt, allang de ploeg erbij hadden moeten neerleggen.

De strijd, die zich in Brussel heeft afgespeeld, is tweërlei geweest. De boeren betoogden voor hogere prijzen en die hebben zij nu (toch wel ten koste van de consument) gekregen.

² Zie plan: <http://www.digibron.nl/search/share.jsp?uid=0000000012ea8bc082266872ef83ac0&sourceid=1011>

Maar binnen de club van de ministers probeerde dr. Siccó Mansholt aan die prijsverhogingen ook structuurmaatregelen te koppelen en dat is hem na eindeloze moeite gelukt. Misschien lijkt het er op korte termijn op, dat de betogende boeren gewonnen hebben: Op langere termijn kan dr. Mansholt wel eens degene zijn, die de grootste winst heeft behaald. Voor uiteindelijke gezondmaking van de Europese landbouw is dat geen slechte zaak.

Leeuwarder Courant 1971-04-04

Administratie **boterbergen** naar
Limburg

Minister Lardinols van landbouw heeft besloten het Voedselvoorziening In- en Verkoopbureau (VIB) van Den Haag naar Zuid-Limburg te verplaatsen. Het gaat om werkgelegenheid voor een honderdtal personeelsleden. Het betrokken bureau verricht binnen de EEG interventie op het gebied van markt- en prijsbeleid voor landbouwprodukten (**boterbergen**) en treedt op als beheerder van de door de overheid voor nood-situaties gevormde voedselvoorraden. Zoals bekend zijn de **boterbergen** momenteel opgeruimd.

Leeuwarder Courant 1971-05-14

Dries Bouwes van CCF over problemen condensmelk:

Roer moet om bij Export

(Van onze landbouwredacteur)

Als de portiek van dr. Mansholt er toe leidt, dat de CCF van de buiten de EEG wordt afgesneden, dan zal de CCF met haar produkten een plaats op de EEG-markt moeten veroveren. Om die plaats te veroveren zullen wij er in moeten branden met lagere prijzen.

Dit deelde de directeur van de CCF, de heer A. A. Bouwes, gistermiddag mee aan een gezelschap bestaande uit leden van *Kamers van Koophandel* uit Rotterdam en Leeuwarden, die een bezoek brachten aan de fabriek in Leeuwarden.

Waar is de boterberg gebleven? vroegen de Rotterdammers. Die is verdwenen, antwoordde de heer Bouwes, Een overschotsituatie die meer dan veertig jaar geduurd heeft, is binnen de EEG plotseling verkeerd in een tekort, zij het dat Nederland nog wel een overschot heeft aan melk. Het lijkt erop, dat Nederland dat overschot kwijt moet op de EEG-markt.

De heer Bouwes zei de zuivelproducenten in de andere EEG-landen om steun te hebben gevraagd voor de voortzetting van het exportsubsidiebeleid naar derde landen, omdat anders de CCF voor de helft van zijn produktie van gecondenseerde melk een plaats moet zoeken op de EEG-markt. (De CCF ontvangt 400 miljoen kg melk, waarvan 200 miljoen buiten de EEG gaat).

Nog geen anderhalf jaar geleden heeft Brussel een beroep gedaan op de zuivelindustrie om de EEG-melkoverschotten weg te werken. Met name de coöperatie heeft zich op de surplusver-

werking geworpen en nu komt Mansholt plotseling tot de ontdekking, dat er althans statistisch geen overschotten meer zijn.

Nu zegt men in Brussel gewoon, dat de investeringen die er gedaan zijn. „Fehlinvesderunen” geweest zijn. Deze situatie is de Nederlandse zuivelcoöperatie houdt mij sterk bezig en beangstigt mij, aldus de heer Bouwes. Het gehele subsidiebeleid is omgegooid en de industrie staat er naast, Daardoor is er verlies geleden.

Om een plaats op de EEG-markt te veroveren, zei de heer Bouwes bereid te zijn slechts vijftig procent van de vaste lasten van de fabriek in rekening te brengen. Een draaiende fabriek geeft minder verlies dan een stilstaande fabriek. Ook de EEG-parlementariërs, die eerder deze week in Friesland waren, had de heer Bouwes op deze zaak gewezen, zo zei hij.

Nieuwsblad van het Noorden, 1971-09-29

Drs. R. Zijlstra FNZ: ‘Zuivelexport in EEG afremmen, invoer bevorderen’

(Van een onzer correspondenten)

Drs. Rinse Zijlstra heeft vanmorgen de vergadering van de Algemene Nederlandse Zuivelbond FNZ. geopend met te stellen dat de zuiveloverschotten die de grootste blokkade op de weg naar de toekomst vormden, zijn verdwenen. „De EEG-commissie wil nu zelfs bevoegdheden niet alleen om de export naar derde landen af te remmen, maar ook om de invoer van zuivelprodukten in de EEG te stimuleren.”

De hogere zuivelprijzen, die daarvan het gevolg zijn, zullen naar schatting de opbrengsten van de export van Nederlandse zuivelprodukten 17.5 miljoen gulden hoger doen uitvallen dan die van vorig jaar en toen waren ze al bijna weer 600 miljoen gulden hoger dan het jaar daarvoor. Drs. Zijlstra noemde verder stabilisatie van de produktie en een stijgend inkomen in de EEG de meest wenselijke doeleinden. Voor landen, die van nature een voorsprong hebben in de zuivelsector, zoals Nederland, betekent dit dat ze hun produktie geleidelijk kunnen uitbreiden. Wel bevreesd was drs. Zijlstra voor een prijsexplosie, waarnaar sommigen in de EEG verlangen.

Leeuwarder Courant 1971-09-30

Zuivelbond FNZ. in Friesland

‘Gematigd optimisme over zuivelmarkt’

Geen nieuwe zuivelcrisis voor eind 1973

LEEUWARDEN - De vergadering van de *Zuivelbond FNZ* stond gister praktisch geheel in het teken van een gematigd optimisme over de verdere ontwikkeling van de zuivelmarkt. Het gaat momenteel niet zo slecht in de zuivelsector, maar de situatie is mede op grond van de toenemende kosten nog steeds niet zo dat er voor de veehouders een inkomen overschiet dat

een echte welvaart mogelijk maakt, dat zei de secretaris van de FNZ, dr. E. van de Wiel wel tijdens zijn mededelingen voor de algemene vergadering.

De melkprijs heeft met 38,34 cent per kg melk van 3,7 procent vet in augustus-september een ongekende hoogte bereikt, twee cent boven de EEG-prijzen. Dr. Van de Wiel verwachtte, dat de melkprijs voor de veehouders ongeveer drie cent boven die van vorig jaar zou liggen in het lopende melkprijsjaar. Als oorzaak van de gunstige ontwikkeling zag dr. Van de Wiel de stagnatie in de EEG- en de wereldmelkproductie bij een jaarlijkse stijging van de vraag met een procent. Zeker tot de herfst van het volgende jaar zullen er geen overschotproblemen van betekenis meer ontstaan. Maar zeker weet je zo iets met de zuivelmarkt nooit, aldus de secretaris van de FNZ. Voor eind 1973 zag hij echter niet opnieuw ernstige zuiveloverschotten.

De EEG-Commissie stelt voor het volgende jaar een verhoging van de richtprijs van de melk van ruim twee procent voor, namelijk met 0,79 cent tot 38,28 cent per kg melk. Dr. Van de Wiel achtte deze verhoging onvoldoende. Het bodemprijsniveau moet minstens stijgen met het percentage van de algemene inflatie. Duidelijk is wel, dat de huidige gunstige ontwikkeling op de zuivelmarkt op geen stukken na het probleem van de ontoereikende inkomenspositie in de melkveehouderij oplost.

Het zou onjuist zijn uit het feit, dat de prijzen van de zuivelproducten nu flink zijn uitgelopen en de zuivelwaarde belangrijk boven de basisprijs ligt, te concluderen dat nu best volstaan kan worden met de door Brussel voorgestelde geringe verhoging van de inleveringsprijzen, zeggende dat ze in de praktijk toch niet werken. Dat zou onjuist zijn, omdat we nooit zeker kunnen zijn van de ontwikkeling van de noteringen, aldus dr. Van de Wiel.

Van essentieel belang voor de toekomstige ontwikkeling op de zuivelmarkt achtte dr. Van de Wiel de toetreding van Engeland, Denemarken, Ierland en Noorwegen tot de EEG. Die toetreding zal effect beginnen te sorteren over ongeveer twee jaar.

Ter vergadering in de Frieslandhal werden vervolgens de zuivelproblemen uit de gezichtshoek van Denemarken, Duitsland en Engeland behandeld. De Deense landbouwwattaché uit Den Haag, de heer Kaara Milthers, verwachtte van de toetreding van Denemarken tot de EEG geen sterke stimulans voor de melkproductie in zijn land. De melkveestapel daalt daar voortdurend als gevolg van de slechte prijzen en andere ongunstige omstandigheden. Zelfs forse prijsstijgingen van de laatste tijd hebben de teruggang in de melkproductie niet kunnen stoppen.

Niet prijsgevoelig

De Nederlandse landbouwwattaché uit Bonn, ir. M. C. van Hamelen, zag in Duitsland de melkproductie ook niet direct weer stijgen. Twee groepen bedrijven laten het voornamelijk afweten, de kleine en de grote van meer dan 40 koeien, omdat een melker-veeverzorger in Duitsland 30.000 mark per jaar kost. Deze mededeling van ir. Van Hamelen verwekte grote opschudding in de zaal. Als factoren, die voor de zuivel in Duitsland van bijzonder belang zijn, noemde ir. Van Hamelen o.a. de geringe prijsgevoeligheid van de consumenten. Men koopt vlot duurdere producten.

In Engeland stijgt het zelfvoorzieningspercentage met zuivelproducten snel, constateerde drs. W. G. F. van Oosten, landbouwwaad bij de Nederlandse ambassade in Londen en Dublin. Een verhoging van de zuivelprijzen in Engeland tot EEG-niveau behoeft niet tot een stimulering van de melkproductie te leiden, omdat de Engelse regering de hoge prijs van drinkmelk kan laten zakken, zodat de zogenaamde poolprijs niet veel verandert. Wel heeft de verhoging van de boterprijs een duidelijke teruggang in de consumptie tengevolge gehad.

De vergadering van de FNZ werd door bestuursleden van meer dan honderd coöperatieve zuivelfabrieken in Nederland bijgewoond, zodat er meer dan duizend mensen in de Frieslandhal zaten. Velen van hen nemen vandaag met hun dames deel aan excursies door Friesland o.a. wordt een elfstedentocht per bus gehouden.

Nieuwsblad van het Noorden , 1971-11-18

Geen boterberg en melkplas meer

Zuivel staat er nu goed voor

(Van onze correspondent In Den Haag)

De zuivel staat er goed voor. De bedrijfstak lijdt niet meer onder een „boterberg” en ook niet onder een „melkplas”. De grote overschotten zijn weggewerkt, de prijzen trekken aan en de opbrengsten bewegen zich ook opwaarts. Dit bleek gisteren tijdens een presentatie van de *Koninklijke Nederlandse Zuivel Bond FNZ* die onder leiding van zijn nieuwe voorzitter drs. Rinse Zijlstra, wat meer aan de weg gaat timmeren.

De bond bestaat nu 71 jaar. Hij is de overkoepelende organisatie voor de coöperatieve zuivelindustrie, die 87 pct. van het totaal aan Nederlandse melk verwerkt. Het aantal bij de FNZ aangesloten coöperatieve zuivelfabrieken is nu nog 100, in 1960 waren het er 331, zodat ook op dit terrein een sterke concentratietendens kan worden geconstateerd.

Het wegwerken van de befaamde overschotten heeft de zes landen enkele miljarden gekost. Nu is er van de boterberg nog een restje van 300.000 ton over. De melkplas, beter is te spreken van een melkpoederberg, is spoorloos. Het is zelfs moeilijk melkpoeder te krijgen. Volgens FNZ-voorzitter is er een grote uittocht geweest uit de veehoudersstand, een uittocht die nog gaande is; gemiddeld 100 melkveehouders per week stoppen met hun bedrijf. De melkproductie in de EEG is gedaald, die in Nederland echter niet. De grote behoefte kon worden opgevangen.

Maar in plaats van overschotten is de situatie zo dat als de produktie maar enkele procenten daalt, al van schaarste kan worden gesproken. Gelet op het feit dat ons land tweederde van de zuivelexport der EEG-landen voor zijn rekening neemt, heeft deze sector een belangrijke maar kwetsbare positie.

de Vrije Zeeuw, 1971-11-18

FNZ.: Melk-prijs moet op ongelukkig moment omhoog

(Van onze parl. redactie)

DEN HAAG - De melkprijs moet omhoog omdat anders de voorziening in melk en melkprodukten in gevaar komt, niet omdat de zuivelindustrie kostenstijgingen heeft die moeten worden doorberekend. Dit zei drs. R. Zijlstra, voorzitter van de *zuivelbond FNZ*, gisteren in Den Haag op een persconferentie.

De FNZ overkoepelt een aantal coöperatieve zuivelfabrieken die samen 85 pct. van de Nederlandse melk verwerken. Nog deze week stelt de bond voor de aangeslotenen het prijsadvies op. Zijlstra kon nog niet zeggen welke verhoging zal worden geadviseerd, maar wel dat het minstens twee cent per liter zal zijn en hoogstens drie cent. Overigens zijn daarna de ondernemingen nog geheel vrij zelf een beslissing te nemen. Een prijsverhoging zal maandag a.s. ingaan.

In een jaar tijd, aldus Zijlstra, is de zuivelmarkt omgeslagen van overschotten (boterberg) naar schaarste. Kaas, boter en mager melkpoeder zijn zo sterk in prijs gestegen, dat de zuivelfabrieken aan het verwerken van melk tot kaas, boter en poeder thans meer kunnen verdienen dan aan verwerking tot consumptiemelk, pap, yoghurt en dergelijke.

Zonder verhoging van de melkprijs zou over het gehele jaar 1971 het verschil in „grondstofwaarde” (of **zuivelwaarde**) oplopen tot anderhalve cent per liter door de boer geleverde grondstofmelk. Het gevaar dreigt dat de industrie minder consumptiemelk gaat produceren om meer duur te verkopen kaas, poeder en ook boter te kunnen afzetten. Om dit te voorkomen wordt de melkprijs verhoogd. Overigens kan de overheid de fabrieken verplichten consumptiemelk te leveren, wanneer de melkvoorziening gevaar dreigt.

Limburgsch Dagblad 1971-12-02

Alarm rond boter-voorraad

BONN. 2 dec. - „In de EEG dreigt een nieuwe boterberg te ontstaan”, aldus menen althans Westduitse consumentenorganisaties. De voorraden zouden - volgens deze bron - al begin november weer zijn opgelopen tot 150-duizend ton met een waarde van circa 1-miljard gld. Alleen in West-Duitsland zou de voorraad circa 60-duizend ton belopen.

De consumentenbonden berekenen, dat, tengevolge van de steeds nog stijgende melkproductie, moet worden gerekend op een jaarlijkse aanwas met 100-duizend ton roomboter. Zij zijn van mening, dat het aanhouden van een winterreserve aan boter overbodig is, omdat het aanleggen van reserves in de vorm van andere voedingsvetten veel minder kostbaar is, en deze bovendien op elk gewenst tijdstip op de wereldmarkt kunnen worden aangevuld. Zij verdenken de Westduitse zuivelbedrijven ervan, niettegenstaande de weer oplopende voorraden, de prijs kunstmatig hoog en de aanbod laag te houden.

Woordvoerders voor de regering verklaarden echter, dat de Westduitse voorraden in de koelhuizen inderdaad circa 50-duizend ton bedragen, maar dat deze tegen de lente weer zullen zijn geslonken tot 15-duizend ton en die in de hele EEG tof circa 30-duizend ton. Bovendien rekent men in de EEG erop, dat de gesubsidieerde exporten van 100-duizend ton per jaar ook in de toekomst zullen doorgaan.

Fries Landbouwblad, 1971-12-03

Ingezonden: melk / overproductie

De hoge melkprijs inspireert tot het houden van meer koeien. Ik heb een paar machines buiten laten staan en in de loods een soort loopstal ingericht voor de hokkelingen. Op de jongveestallen kan ik nu weer een paar koeien méér houden. Dit voor elkaar brengende schoot me door het hoofd dat ik bezig was aan het fokken van een nieuw overschot aan melk. Vele collega-boeren zullen dat met mij doen. **Samen leggen we dan de basis voor de overproductie** en daarmee verband houdende een lagere melkprijs.

Eigenlijk is het toch wel een beetje dom. Ongeveer 90 pct van de melkproductie in Nederland wordt coöperatief afgezet. Zouden we nu samen niet in staat moeten zijn de productie te beheersen? We zouden het moeten zijn. We zijn het echter niet, getuige ons geharrewar met de Frico en de aangesloten verenigingen. We kunnen het in Friesland al niet eens worden laat staan in Nederland of Europa.³ We zullen het straks wel weer merken in onze beurs.

Joure

Nieuwsblad van het Noorden. 1971-12-06

Dr. Mansholt laat zich niet ontmoedigen

'Wij leven op de top van onze welvaart'

(Van onze correspondent in Brussel)

„DE WELVAART?” We mogen blij zijn als onze kindskinderen een welvaart krijgen die ongeveer de helft is van die wij nu hebben. Door gaat het heen. Onderzoekingen tonen aan, dat op grond van de huidige verbruikstoename over enkele tientallen, zeg dertig, veertig jaar, grote tekorten gaan ontstaan aan de meest essentiële grondstoffen. We moeten er dus voor zorgen, dat deze grondstoffen eerlijk worden verdeeld en dat vergt beheer door de overheid. Aan dit soort vraagstukken kan zonder paniekstemming wetenschappelijk worden gewerkt en op dat gebied bestaat nog helemaal niets. Nee, wij leven op de top van onze welvaart en voor onze kindskinderen kunnen we niet meer verwachten dan zoiets als de welvaart in Rusland tijdens de tsaar.”

Zegsman van deze sombere toekomstvoorspelling is dr. Sicco L. Mansholt, beproefd lid van de *Europese Commissie*, schepper van een omstreden Europees landbouwstructuurbeleid, een onvervalste Europeaan.

Mansholt geeft graag zijn visie over de problemen van en in de EEG, problemen veelal, die de ontwikkeling van Europa naar een toestand zoals hij die ziet, in de weg staan. Een van de problemen is de dreigende handelsoorlog tussen Europa en de Verenigde Staten, als gevolg van de monetaire crisis.

„Als er een tarievenoorlog uitbreekt tussen Europa en de Verenigde Staten dan heeft niemand daarvan voordeel en zullen tenslotte de minder-ontwikkelde gebieden aan het kortste eind trekken”.

„Het voorkomen van zo'n handelsoorlog eist concessies: van onze kant even goed als van de zijde der VS. Maar bij het oplossen van dit soort vraagstukken, die zich in sommige opzichten

3 Europa heb ik er maar achter gezet.....(ZHN.)

min of meer onttrekken aan de ministerraad zoals die hier in Brussel bijeenkomt, missen wij vooralsnog een politiek gezicht van Europa”.

Handelsoorlog: niemand wenst die te zien uitbreken en iedereen beseft dat de gevolgen desastreus kunnen zijn. De ministers van financiën van de tien rijkste landen in de wereld zijn momenteel te Rome bijeen om te proberen de monetaire crisis, die in augustus van dit jaar begon, te bezweren. Dat vergt nieuwe verhoudingen tussen de muntsoorten in het kader van een nieuw internationaal monetair systeem, waarmee een verlamming van de wereldhandel en een economische stagnatie in de trant van de jaren '30 kan worden voorkomen

Ingewikkeld

De problemen zijn zeer ingewikkeld. Wij hebben te maken met handelspolitieke vraagstukken, de betrekkingen tot de onderontwikkelde gebieden, defensielasten en de interne politiek van de VS met het oog op de kredieten en buitenlandse investeringen, zijn betalingsbalans en de concurrentiepositie van de Amerikanen op de wereldmarkt. Een positie die zij bedreigd achten door de komende uitbreiding van de EEG en de voorrechten die de Gemeenschap toekent aan Middellandse Zee-landen en voor de industriële produkten van neutrale landen als Zwitserland en Zweden.

Mansholt, die kortgeleden in de VS was: „De Amerikanen achten die industriële preferenties in strijd met wat zij goed fatsoen noemen. Die kwesties liggen daar psychologisch moeilijk. Er heerst een groeiend wantrouwen ten opzichte van de buitenwereld, maar ook in eigen kring en er manifesteert zich een stijgende werkloosheid. Europa zal moeten pogen de VS te begrijpen en zijn deel bij te dragen aan de oplossing van de problemen terwijl Amerika de Europese wil tot het smeden van een grotere eenheid moet verstaan”.

„Dat is niet slechts een kwestie van de ministers van financiën of van het scheppen van een nieuw systeem. Want niets is standvastig in dit opzicht als aan de basis niet een natuurlijk evenwicht van de betalingsbalansen ligt”.

Tekort schieten

„Hier in Brussel is een gebrek aan economische en monetaire politiek. De wil om zo'n beleid te voeren kan er wel zijn, maar een duidelijk sterker geïntegreerde politiek ontbreekt: het forum er voor is er nog nauwelijks en de zogenaamde 'Club van tien' is tegen die vraagstukken niet opgewassen”.

„Van een gemeenschapspolitiek is eigenlijk geen sprake. Als EEG schieten wij tekort. Het is allemaal nog te zeer een kwestie van eenmansondernemingen: Nixon naar Pompidou, Brandt naar Nixon, Nixon naar Heath, Sato naar Nixon...”.

Mansholt filosofeert over de mogelijkheid om de internationale overeenkomst inzake handel en tarieven, Gatt, die nu alleen voor industriële produkten geldt, ook voor landbouwprodukten in werking te stellen: „Wij kunnen een nieuw hoofdstuk schrijven”.

En ook: „Er is een programma in de maak van dingen die we samen met de VS kunnen doen, opdat daar de extra invoerbelasting van 10 pct kan worden afgeschaft. Maar dat houdt ook in een devaluatie van de dollar en een revaluatie van andere muntsoorten. Ik hoop dat we in de loop van januari een akkoord kunnen sluiten voor de maatregelen op korte termijn, waarin ook op langer zicht afspraken worden gemaakt. Lukt dat niet, dan zullen de zes, of tegen die tijd de tien, landen van de EEG onderling weer vaste wisselkoersen moeten invoeren. Na half februari is geen uitstel meer mogelijk volgens de EEG-commissie, omdat dan de nieuwe landbouwprijzen moeten worden vastgesteld”.

Gedwongen

Is de EEG werkelijk al zover, dat men nu kan zeggen dat er bereidheid bestaat tot het inruilen van nationale belangen voor gemeenschapspolitiek?

Mansholt: „Die bereidheid bestaat niet als positieve politieke wil. Doch de landen worden door de noodzaak gedwongen, zo is het hier altijd gegaan. Wij zijn gedoemd tot een gemeenschappelijke politiek en daar wordt naar gezocht. Wij moeten monetaire stabiliteit vinden en dat kan pas, wanneer men bereid is een gemeenschappelijke politiek te voeren en vaste pariteiten te aanvaarden”.

„Het enige wat we hebben, is een gemeenschappelijke landbouwpolitiek en die komt door de monetaire toestand juist in gevaar. Maar voor de EEG is er altijd een motor: als je a gezegd hebt, moet je ook b zeggen. Er is geen terug mogelijk, crisis na crisis duikt op, maar we moeten verder. Daarom is een Europese topconferentie, zoals we die in Den Haag al eens hebben gehad, wel gunstig zo volgend jaar in mei of juni”.

Is EEG-commissaris Mansholt dan nooit een teleurgesteld mens als hij het eindeloze geharrewar in de ministerraad gadeslaat, terwijl er toch zoveel gigantische belangen op het spel staan? Mansholt: „Ik heb me niet laten ontmoedigen door enkele jaren van tegenslag en frustratie. Er zijn ook veel dingen wonderlijk snel gegaan. De laatste stap in het landbouwstructuurbeleid wordt nu gezet. Na twaalf jaar van onderhandelingen zijn we zover en dat is een overwinning”.

Grote beslissing

Maar hij zegt ook, enkele uren nadat weer een marathon-vergadering vruchteloos was geëindigd en het visserijprobleem de toetreding van Groot-Brittannie, Noorwegen, Denemarken en Ierland voorlopig nog blijft blokkeren; „Wij staan op het punt de grootste beslissing te nemen die na de tweede wereldoorlog in Europa is gevallen. Het is toch te gek dat die in gevaar kan komen door een absoluut onbenullige kwestie als die van de visserijrechten”. Hij definieert de vergaderstijl eveneens: „Dat gefrustreerde domme gedoe van geen enkele concessie willen doen”.

Dr. Mansholt constateert dat een referendum zoals de Noren, Denen en Ieren dat zullen houden over toetreding op zichzelf een onmogelijke manier is om een belangrijke beslissing te nemen „Als dat in Engeland was gebeurd zou er immers een massaal nee uitgekomen zijn terwijl in het Lagerhuis toch een ruime meerderheid voor toetreding was”.

De socialist Mansholt spreekt mee in het verhaal: „Er gebeurt zoveel dat zich aan de greep van het Europese parlement onttrekt - er is geen duidelijke positiebepaling van de bevolking - het beleid ontwikkelt zich zonder zichtbare politieke leiding en dan wordt het gevaar van de technocratie erg groot. De bevolking voelt zich geenszins betrokken bij wat er in Brussel, in Europa geschiedt. In Europa moet erg veel gebeuren zonder dat in de bevolking politieke meningsvorming optreedt. De ministerraad van de EEG bevindt zich helemaal in een soort ivoeren toren. Ministers, maar ook veel regeringen vinden dat gemakkelijk en dat is gevaarlijk. Ik heb vanaf het begin, toen ik direct na de oorlog minister werd, altijd gevoeld dat we verantwoording moeten afleggen. Dat tegenspel waaraan hier sterke behoefte bestaat, speelt zich op Europees vlak nog veel te weinig af.

Ik pleit er voor dat er een Europees socialistisch congres komt, dat de vraagstukken op Europees niveau beoordeelt, besluiten neemt, die bindend zijn voor de nationale partijen. Even goed moet er dan bijvoorbeeld een liberale top komen. Dat is een kwestie van organisatori-

sche opbouw met een institutionele opzet zoals die hier ook is. We moeten breken met de vage partijromantiek van vroeger. Dit is een keiharde zaak.”

Waarom? „Omdat,” zegt Mansholt, „we bijvoorbeeld roofbouw plegen op de grondstoffen. Dat vraagstuk is zo groot dat je nauwelijks kunt voorstellen dat er over vijf mijlen kustwater zo lang wordt gesproken. Als we daarmee maar lang genoeg doorgaan, is de vis inmiddels wel dood. Op dat punt moet Europa een beleid gaan voeren.”

Provinciale Zeeuwse Courant, 1971-12-08

Indien stijging norm te boven gaat

Minister: prijsmaatregel consumptiemelk mogelijk

DEN HAAG (ANP) - Als de consumptiemelkprijzen, vergeleken met de situatie van voor 22 november jl., omhoog gaan met meer dan twee cent per liter voor westelijk Nederland en een cent voor overig Nederland, zullen de ministers van economische zaken en van landbouw en visserij een prijsmaatregel nemen.

Drs H. Langman en ir P. J. Lardinois, hebben dit te verstaan gegeven toen zij maandag opnieuw overleg voerden met het *economisch overlegorgaan consumptiemelkondernemingen*. Minister Lardinois is bereid, in nader overleg met het *produkschap voor zuivel* en het *landbouwschap* te trachten, alsnog op andere wijze dan door prijsverhoging een oplossing te vinden voor de thans naar zijn mening tijdelijk optredende spanningen voor de consumptiemelkondernemingen. In het gesprek gaf hij van die bereidheid blijk.

Aanleiding tot het gesprek was het feit dat een ontwerp-verordening van het produkschap voor zuivel, waarmee de positieverbetering voor de consumptiemelkbedrijven langs andere weg dan prijsverhoging werd beoogd, door het bestuur van dat schap niet is aanvaard. De ministers handhaafden in dit nieuwe gesprek hun standpunt dat, na de landelijk toegepaste prijsverhoging met 3 cent per liter per 6 september jl, een verhoging per 22 november met meer dan twee cent (westen) respectievelijk een cent (overig Nederland) niet wordt gerechtvaardigd door de ontwikkeling; van de zuivelwaarde (de prijs die de boer voor zijn melk kan ontvangen bij verwerking tot zuivelprodukten). Zoals gemeld had het economisch overlegorgaan consumptiemelkondernemingen voor de 22ste november verhogingen met drie en twee cent willen adviseren. Het liet het echter bij twee en een cent omdat de ministers ook toen al met een prijsmaatregel dreigden.

Minister Lardinois deed de suggestie, verbetering van de positie der consumptiemelkbedrijven ten dele te zoeken in tijdelijke vrijstelling van enkele heffingen van het *produkschap voor zuivel* en het *landbouwschap*. Het produkschap voor zuivel kwam met een ontwerpverordening, waarbij die vrijstelling aan de consumptiemelkbedrijven werd gegeven ten laste van de zuivel-producerende bedrijven.) Het produkschapsbestuur wilde daar zoals gezegd, niet aan.